

DECIZIE

02 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul:

Valeriu Doagă

Judecătorii:

Iuliana Oprea și Sveatoslav Moldovan

examinând recursul declarat de avocatul Leontean Serghei în interesele lui Ciobanu Igor, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ciobanu Igor împotriva societății cu răspundere limitată „Alincom”, băncii comerciale „Victoriabank” societate pe acțiuni, întreprinderii cu capital străin „Elita-5 Casa Magică” societate cu răspundere limitată, Oficiului Teritorial Cadastral Chișinău, intervenient accesoriu banca comercială „Investprivatbank” societate pe acțiuni cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate și încasarea cheltuielilor de judecată, împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2016, prin care s-a respins cererea de repunere a apelului în termen și s-a restituit cererea de apel depusă de avocatul Leontean Serghei în interesele lui Ciobanu Igor ca fiind tardivă

c o n s t a t ă :

La 03 martie 2010 Ciobanu Igor a depus cerere de chemare în judecată împotriva societății cu răspundere limitată „Alincom”, băncii comerciale „Victoriabank” societate pe acțiuni, întreprinderii cu capital străin „Elita-5 Casa Magică” societate cu răspundere limitată, Oficiului Teritorial Cadastral Chișinău cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată Ciobanu Igor a indicat că prin contractul nr. 86 din 26 martie 2007, societatea cu răspundere limitată „Alincom” s-a obligat să-i construiască o casă în complexul locativ „Alpina Village”, situat în extravilanul comunei Trușeni, municipiul Chișinău.

Avînd calitatea de beneficiar s-a obligat să achite costul bunului imobil în 4 rate, ultima fiind de 25 % și urma a fi achitată după finisarea lucrărilor de construcție, dar înainte de darea în exploatare a acestuia.

Banca comercială „Investprivatbank” societate pe acțiuni era partea a treia din contract, însă nu avea nici o obligație față de aceasta.

Pentru achitarea ratelor contractuale a împrumutat bani de la o bancă din altă țară.

A îndeplinit obligațiile contractuale transferând societății cu răspundere limitată „Alincom” primele 3 rate din cost în mărime de 75 %, însă aceasta nu a finisat lucrările de construcție în termenul stabilit în contract și nu l-a informat că ar fi existat probleme.

La 30 decembrie 2009 s-a întâlnit cu reprezentantul societății cu răspundere limitată „Alincom” Varzar A. care l-a informat că nu mai reprezintă acest agent economic și că întreprinderea a fost cumpărată de Iavorschi Iurie.

I-a înmănat scrisorile din 18 mai 2009 și 26 august 2009, prin care i s-a comunicat că societatea cu răspundere limitată „Alincom” a construit pentru el o casă cu gradul de finisare 64 %, fiind înregistrată la Oficiul Teritorial Cadastral Chișinău cu numărul 8039314068 și că banca comercială „Investprivatbank” societate pe acțiuni a fost preluată de banca comercială „Victoriabank” societate pe acțiuni.

Banca comercială „Victoriabank” societate pe acțiuni a vândut complexul locativ „Alpina Village” întreprinderii cu capital străin „Elita-5 Casa Magică” societate cu răspundere limitată.

Acest transfer de bunuri este ilegal, deoarece îi lezează dreptul de proprietate asupra bunului imobil construit de către societatea cu răspundere limitată „Alincom”.

La 18 ianuarie 2009 a expediat în adresa societății cu răspundere limitată „Alincom” scrisoare, solicitând eliberarea actului de evaluare a gradului de finisare a bunului său imobil și adeverința contabilă privind plățile efectuate pentru construcția acestuia, însă nu a primit răspuns.

Cere Ciobanu Igor recunoașterea dreptului de proprietate asupra imobilului locativ cu gradul de finisare 64% și terenului numărul cadastral 8039314068, situate în complexul locativ „Alpina Village” comuna Trușeni, mun. Chișinău, înregistrarea în Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate asupra bunurilor nominalizate, obligarea societății cu răspundere limitată „Alincom” să prezinte actul de evaluare a gradului de finisare a bunului imobil și certificatului de contabilitate privitor la plățile efectuate pentru construcția acestuia (f.d. 3-5, vol. I).

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 07 septembrie 2010 s-a antrenat în proces în calitate de intervenient accesoriu banca comercială „Investprivatbank” societate pe acțiuni (f.d. 145-146, vol. I).

Prin procura din 25 august 2010 avocatul Barba Daria a fost împuternicită de Ciobanu Igor să-i reprezinte interesele în instanța de judecată cu dreptul de a semna și depune cererea de chemare în judecată, de a ataca hotărârea judecătorească (f.d. 136, vol. I; 58, vol. II).

Prin mandatul din 02 februarie 2012 avocatul Barba Daria a fost împuternicită de Ciobanu Igor să-i reprezinte interesele în instanța de judecată, însă pe verso-ul acestuia lipsește semnătura reclamantului și nu sunt inserate împuternicirile avocatului (f.d. 39, vol. II).

La 10 aprilie 2012 avocatul Barba Daria a depus în interesele lui Ciobanu Igor cerere de completare a cererii de chemare în judecată, solicitând declararea nulității parțiale a contractului de ipotecă din 26 iunie 2008 încheiat între societatea cu răspundere limitată „Alincom” și banca comercială „Victoriabank” societate pe acțiuni cu privire la ipotecarea bunului imobil, numărul cadastral 8039314068, situat în complexul locativ „Alpina Village” comuna Trușeni, mun. Chișinău; contractului de vânzare-cumpărare din 12 noiembrie 2009 încheiat între banca comercială „Victoriabank” societate pe acțiuni și întreprinderea cu capital străin „Elita-5 Casa Magică” societate cu răspundere limitată cu privire la vânzarea-cumpărarea bunului imobil, numărul cadastral 8039314068 situat în complexul locativ „Alpina Village” situat în comuna Trușeni, mun. Chișinău; recunoașterea dreptului de proprietate a lui Ciobanu Igor asupra imobilului cu gradul de finisare 64 % și asupra terenului numărul cadastral 8039314068, situate în comuna Trușeni, mun. Chișinău și înregistrarea în Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate a lui Igor Ciobanu asupra acestora (f.d. 45-50, vol. II).

Prin hotărârea Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 26 decembrie 2013 s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Ciobanu Igor (f.d. 129, 133-139, vol. II).

La 24 ianuarie 2014 avocatul Barba Daria a declarat în interesele lui Ciobanu Igor apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 26 decembrie 2013, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și restituirea pricinii spre rejudecare în prima instanță (f.d. 132, vol. II).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 07 aprilie 2014 s-a restituit apelul declarat de avocatul Barba Daria în interesele lui Ciobanu Igor ca depus de o persoană care nu este în drept să declare apel (f.d. 152-156, vol. II).

Prin mandatul din 15 aprilie 2016 avocatul Leontean Serghei a fost împuternicit de Ciobanu Igor să-i reprezinte interesele în instanța de judecată, cu dreptul de a ataca hotărârea judecătorească (f.d. 168, vol. II).

La 03 iunie 2016 avocatul Leontean Serghei a declarat în interesele lui Ciobanu Igor apel împotriva hotărârii Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 26 decembrie 2013, solicitând repunerea în termen a apelului, admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și restituirea pricinii spre rejudecare în prima instanță (f.d. 169-174, vol. II).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2016 s-a respins cererea de repunere în termen a apelului și s-a restituit apelul declarat de avocatul Leontean Serghei în interesele lui Ciobanu Igor ca depus în afara termenului de declarare a apelului (f.d. 189-192, vol. II).

La 29 septembrie 2016 avocatul Leontean Serghei a declarat în interesele lui Ciobanu Igor recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2016, solicitând admiterea acestuia și casarea încheierii (f.d. 195-197, vol. II).

În motivarea cererii de recurs avocatul Leontean Serghei a indicat că la emiterea încheierii din 14 septembrie 2016 Curtea de Apel Chișinău a aplicat eronat normele de drept procedural și material.

Judecătorul Ana Panov nu era în drept să participe la examinarea prezentei pricini, deoarece a participat la adoptarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 17 aprilie 2014, prin care s-a restituit apelul declarat de avocatul Barba Daria în interesele lui Ciobanu Igor ca depus de o persoană care nu este în drept să declare apel.

Igor Ciobanu nu a cunoscut despre hotărârea Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 26 decembrie 2013, deoarece în perioada examinării pricinii în prima instanță s-a aflat peste hotarele Republicii Moldova și nu a avut un reprezentant care să-i reprezinte interesele în instanța de judecată.

Instanța de apel neîntemeiat a respins demersul cu privire la amânarea ședinței de judecată, lipsindu-l de dreptul la apărare prevăzut de art. 13 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind argumentele recursului în raport cu materialele pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este depus în termen, neîntemeiat și urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate din următoarele motive.

În conformitate cu art. 425 Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea de respingere a cererii de repunere a apelului în termen și de restituire a apelului la 14 septembrie 2016.

Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia încheierii din 14 septembrie 2016 la 24 septembrie 2016 (f.d. 193, vol. II).

Prin urmare, recursul declarat de avocatul Leontean Serghei în interesele lui Ciobanu Igor la 29 septembrie 2016 împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2016 este depus în termen.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanța de apel a aplicat și interpretat corect normele de drept procedural.

Din actele pricinii rezultă că prin hotărârea Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 26 decembrie 2013 s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Ciobanu Igor (f.d. 129, 133-139, vol. II).

În ședința de judecată din 26 decembrie 2013 avocatul Barba Daria a fost prezentă (f.d. 127-128, vol. II).

La 24 ianuarie 2014 avocatul Barba Daria a declarat în interesele lui Ciobanu Igor apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 26 decembrie 2013, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și restituirea pricinii spre rejudecare în prima instanță (f.d. 132, vol. II).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 07 aprilie 2014 s-a restituit apelul declarat de avocatul Barba Daria în interesele lui Ciobanu Igor ca depus de o persoană care nu este în drept să declare apel (f.d. 152-156, vol. II).

La 03 martie 2016 avocatul Leontean Serghei a declarat în interesele lui Ciobanu Igor apel împotriva hotărârii Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 26 decembrie 2013, solicitând repunerea în termen a apelului, admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și restituirea pricinii spre rejudecare în prima instanță (f.d. 169-174, vol. II).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2016 s-a respins cererea de repunere în termen a apelului și s-a restituit apelul declarat de avocatul Leontean Serghei în interesele lui Ciobanu Igor ca depus în afara termenului de declarare a apelului (f.d. 189-192, vol. II).

Argumentele invocate de avocatul Leontean Serghei în interesele lui Ciobanu Igor în cererea de recurs nu au suport legal și nu constituie temei de casare a încheierii contestate din următoarele motive.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu art. 111 alin. (1), (2) și (3) Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade.

Termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Contrar prevederilor art. 362 alin. (1) Codul de procedură civilă, avocatul Leontean Serghei a depus apel în interesele lui Ciobanu Igor la 03 iunie 2016, după expirarea termenului de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii din 26 decembrie 2013 (f.d. 169-174, vol. II).

În conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Nu servește temei de repunere a apelului în termen argumentul avocatului Leontean Serghei că Ciobanu Igor nu a cunoscut despre hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 26 decembrie 2013 și nu a avut un reprezentat care să-i reprezinte interesele în instanța de judecată.

Or, prin procura din 25 august 2010, expirată la 25 august 2013 și mandatul din 02 februarie 2012, avocatul Barba Daria a fost împuternicită de Igor Ciobanu să-i reprezinte interesele în instanța de judecată cu dreptul de a ataca hotărârea judecătorească (f.d. 136, vol. I; 39, vol. II).

Avocatul Barba Daria a fost prezentă la ședința de judecată din 26 decembrie 2013.

Mai mult ca atât, Ciobanu Igor înaintând acțiunea în instanța de judecată trebuia să se intereseze de soarta soluționării litigiului și urma să întreprindă măsuri necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță prin depunerea apelului în termen.

Instanța de apel prin încheierea din 17 aprilie 2014 a restituit apelul declarat de avocatul Barba Daria în interesele lui Ciobanu Igor, ca fiind depus de o persoană care nu este în drept să declare apel, deoarece pe verso-ul mandatului din 02 februarie 2012 lipsește semnătura reclamantului și nu sunt inserate împuternicirile avocatului (f.d. 39, vol. II).

Restituirea de Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 17 aprilie 2014 a apelului declarat de avocatul Barba Daria în interesele lui Ciobanu Igor ca depus de o persoană care nu este în drept să declare apel, nu constituie temei de repunere în termen a apelului declarat de avocatul Leontean Serghei în interesele lui Ciobanu Igor.

În conformitate cu art. 75 alin. (4) Codul de procedură civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sînt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

În conformitate cu art. 56 alin. (3) Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Articolul 61 alin. (1) Codul de procedură civilă la fel prevede că părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

În conformitate cu art. 10 alin. (1) Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Ciobanu Igor nu a depus diligența necesară pentru a exercita calea apelului în conformitate cu prevederile legale și instanța de apel corect a respins cererea de repunere a apelului în termen restituind cererea de apel ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Încheierea Curții de Apel Chișinău din 07 aprilie 2016 este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În hotărârea Ponomaryov vs. Ucraina 3236/03 din 03 aprilie 2008, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că dacă termenul pentru introducerea unei căi ordinare de atac este reînnoit după un interval considerabil și pentru motive care nu par să fie foarte convingătoare, o asemenea decizie ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac. Curtea a admis că revine în primul rând instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termenul de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărârii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință.

În cauzele Ceachir contra Moldovei din 15 ianuarie 2008 și Melnic contra Moldovei din 14 noiembrie 2006, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale încalcă drepturile reclamantilor la un proces echitabil.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Nu poate fi reținut argumentul avocatului Leontean Serghei că instanța de apel neîntemeiat a respins demersul cu privire la amânarea ședinței de judecată.

În conformitate cu art. 379 alin. (1) Codul de procedură civilă, neprezentarea în ședință de judecată a apelantului sau intimatului, a reprezentanților acestora, precum și a unui alt participant la proces, citați legal despre locul, data și ora ședinței, nu împiedică judecarea apelului. Instanța însă este în drept să amâne ședința dacă va constata că neprezentarea este motivată.

La cererea de amânare avocatul Leontean Serghei nu a prezentat probe ce confirmă imposibilitatea prezentării acestuia în ședința de judecată.

Nu poate fi reținut nici argumentul avocatului Leontean Serghei că judecătorul Ana Panov nu era în drept să participe la examinarea prezentei pricini, deoarece a participat la adoptarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 17 aprilie 2014, prin care s-a restituit apelul declarat de avocatul Barba Daria în interesele lui Ciobanu Igor ca depus de o persoană care nu este în drept să declare apel.

În conformitate cu art. 49 alin. (2) și (4) Codul de procedură civilă, judecătorul care a luat parte la judecarea pricinii în instanța de apel nu mai poate participa la judecarea ei în primă instanță, repetat, în instanța de apel și nici în instanța de recurs.

Prevederile prezentului articol nu au incidență asupra cazurilor de scoatere a cererii de pe rol sau de încetare a procesului în temeiul art.265 lit.a) și b).

Din sensul art. 49 alin. (2) Codul de procedură civilă rezultă că judecătorul, care a luat parte la judecarea pricinii în instanța de apel, nu poate participa la judecarea repetată a pricinii în primă instanță și nici în instanța de apel sau în cea de recurs când se judecă pricina în fond.

Prin încheierea din 17 aprilie 2014 instanța de apel nu a judecat apelul în fond și incompatibilitatea prevăzută la art. 49 alin. (2) Codul de procedură civilă nu este aplicabilă.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2016 este întemeiată, iar argumentele invocate în cererea de recurs nu au suport legal, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de avocatul Leontean Serghei în interesele lui Ciobanu Igor.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ciobanu Igor împotriva societății cu răspundere limitată „Alincom”, băncii comerciale „Victoriabank” societate pe acțiuni, întreprinderii cu capital străin „Elita-5 Casa Magică” societate cu răspundere limitată, Oficiului Teritorial Cadastral mun. Chișinău, intervenient accesoriu banca comercială „Investprivatbank” societate pe acțiuni cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate și încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii

Președinte,
Judecătorul:

Valeriu Doagă

Judecătorii:

Iuliana Oprea

Sveatoslav Moldovan